4/11 97 5/4 R. 60

SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:
Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.
V administraciji prejeman velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema **upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.**
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.
Vredništvo je v **Semeniških ulicah št. 2, I., 17.**
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 252. V Ljubljani, v četrtek 4. novembra 1897. **Letnik XXV.**

Revščina naših liberalcev.

V nedeljo, dne 31. oktobra popoludne ob 3. uri je bil sklican od „narodnih“ vipavskih liberalcev shod, na katerem je imel ljubljanski župan govoriti o programu narodne stranke, dr. Tavčar o vipavski volitvi in g. Božič o kandidatu, ki se ima voliti. — Prvega ni bilo, ker je varoval slovensko Ljubljano pred südmarkino slavnostjo. Dr. Tavčar je pa pokazal vse svoje zabavljanje, v katerem mu menda ni nihče kos. Govoril je tako podlo, da so se mnogi izrazili: sram me je bilo. Vsaj celo mi, ki smo čitali in čuli že marsikaj debelega od njega, nismo pričakovali tacih zavijanj in surovostij. Pritrjevala mu je tolpa mlečnozobnikov in nekaj znanih liberalcev. Gospod Božič je pa govoril drugače; rekel je, da kmet mora delati in moliti, a proti koncu je pa pokazal svoje kopito, norčevaje se iz molitve za volitve. — Gotovo je bil namen shoda, priljubiti Božiča ljudem, da bi rekli, vsaj ni tak liberalec, kakor Tavčar.

Nato poprosi colski župnik besede, predsednik osupne, a jo mu vender dá, vsaj je vedel, da bo najeta in pijana klika spolnila svojo dolžnost. In storila jo je; začela je kričati: Proč ž njim! Doli ga vrzite! Ker je bil krik tolik, da se ni dalo govoriti, zapusti g. župnik oder in predsednik, kojemu se je odvalil kamen od srca, zaključi zbor.

Da so naši liberalci res doma v surovosti in strokovnjaki v zabavljanju, to je pokazal sijajno njih vodja dr. Tavčar s svojim govorom na vipavskem shodu.

Kakšni reveži pa so v socijalno gospodarskem pogledu, to pa tudi dokazuje dr. Tavčarjev govor o konsumnih društvih, vinarskih zadrugah, o pripravljanju petijota itd.

Naravnost pa smo milovali kandidata „Narodove“ stranke gosp. Božiča, ki je na tem shodu razvijal svoj program, program kmetskega deželnega poslanca, kakoršnega so zastopniki katoliško-narodne stranke že neštevilnokrat razvijali pred svojimi volilci. Najpreje je povdarjal, da se mora brigati vipavski poslanec za vinogradarstvo, da se obnové vinogradi in se prebivalstvo podpira po trtnicah. — Koliko je v tem oziru storila naša stranka v prospeh vinarstva, o tem ima v deželnem odboru cele skladovnice dokazov g. vodja Povše, ki je v tem oziru neumorno delaven.

Toda, kdo pa je kriv, da te podpore niso večje? To je ravno kriva slovensko-nemška liberalna zveza v dež. zboru. Obe liberalni stranki sta se dogovorili in za narodno-gospodarske potrebe v deželi omejili svoto kredita, ki se ima dovoljevati vsako leto v take namene.

V taki zvezi prijatelj kmetskega ljudstva ne more najti zase primernega mesta.

Da so poleg deželne bolnice v Ljubljani potrebne okrajne bolnice, s tem kandidat Božič ni povedal nič novega, a uprav liberalna stranka je s ponesrečeno zgradbo velikanske deželne bolnice v Ljubljani, ki potrebuje ogromne svote denarja, zakrivila, da dežela nima in ne bo imela denarja za podpiranje zgradb okrajnih bolnic. Namestu da je gospod Božič pri tem napadal gospoda poslanca dr. Žitnika, naj bi se bil raje obregnil ob svoje somišljenike.

Tudi deželno zavarovalnico hoče imeti kandidat Božič. Tudi to točko programa uzmal je govornik iz programa naše stranke.

Dobro, da na shodu ni bil navzoč župan in poslanec Ivan Hribar, ki je kot zastopnik zavarovalnice „Slavije“ najhujši nasprotnik deželne zavarovalnice, ker bi si bila s kandidatom svoje lastne stranke na shodu samem v laseh.

Mi smo z govorom liberalnega kandidata Božiča popolno zadovoljni. Ta govor je vzet, razven zabavljic na duhovne, popolno iz gospodarskega programa katoliško narodne stranke, katerega „Narodovci“ z vsemi silami pobijajo in proti kateremu je nemško-slovenska liberalna večina v deželnem zboru napravila poseben dogovor, da zavira z odrekanjem večjih podpor kar le mogoče njegovo izvrševanje.

To je dokaz, da je program naše stranke koristen za ljudstvo, ker celo liberalni kandidati ne morejo druzega, kakor pobrati iz tega programa glavne točke ter jih podati volilcem kot svoj program. To je pač revščina naših liberalcev, da si večje misliti ne moremo.

Prvi govornik dr. Tavčar kliče ognja in žvepla nad katoliško narodno stranko, češ, glejte, kaj vse je ona zakrivila, celo naravno vino nam je petijotizirala, in navzoči mu burno pritrjujejo, drugi govornik, kandidat liberalne stranke, pa v vseh točkah vzame program iste preklicane katoliške narodne stranke, in zopet mu navzoči burno pritrjujejo. Tako nastopajo le politični komedijanti, katerih ni smatrati resnimi. Naša stranka sme z izidom tega shoda zadovoljna biti, kajti celo liberalci si upajo le kandidata z gospodarskim programom naše stranke priporočati vipavskim volilcem.

LISTEK.

Razmišljevanja na vernih duš dan.

Češki spisal Vaclav Kosmak, poslovenil Savo Savić.

Smrt je resnica — — pravična, nepremagljiva, sveta resnica.

Smrt je pravična resnica! — Poglej mrtvo truplo nekdaj premogočnega bogatina! Poglej mrtvo truplo najnavadnišega reveža: obe ste jednaki; obe ti govorite z bledimi, mrtvimi usti: Prah sva in grozen prizor!

Smrt je nepremagljiva resnica! — Umirajoči bogatin ima ob postelji množico najmodrejših zdravnikov, pri prosjaku, ki umira v obcestnem jarku, ne stoji nihče razun otožne vrbe, — a vendar bogatinu ne pomagajo raznovrstni zdravniki z vsemi svojimi zdravili nič bolj, kot revežu vrbov list, ki se mu dotika mrzlega čela, ali vrabec, ki mu žvrgoli z vrbove veje.

Smrt je sveta resnica! Stopi h kateremukoli mrtvemu truplu, naj bo zavit v svilo ali v raztrgano oblačilo, — vsako te napolni s sveto grozo, in zares vzdihneš iz globočine srca: „Revež, sedaj si pred božjo pravico, pred pravico najsvetejšega Boga!“

Smrt je resnica! — In zato ne zahajam rad na mestna pokopališča, kjer prebiva prevara, goljufija in laž!

V mestih lažejo takoj, ko kdo umre. Novine trobijo v svet: „N. N. je sladko v Gospodu zaspal!“ a umrl v poslednjih trenotkih življenja mogoče niti ni mislil na Boga, tem manj njegovi sorodniki, ki so bolj mislili na dedščino, ali na lepožalno obleko, na dragocen pogreb, kakor pa na duhovnika; in če so poklicali tega črnega moža, so storili to bolj „zastran lepšega“, nego za dušo rajnikovo.

In kaj šele pri pogrebih! Največji oderuh, nenavnež, ki se je izživel, zatiravec pravice, ima, če je le denar, veličasten sprevod, kakor da je bil dobrotnik človeštva. Polože ga v kovinsko rakev, pokrijejo z venci in peljejo z godbo, z gorečimi bakljami, kakor kakega triumfatorja, viteza — na pokopališče! Če je le dosti denarja! Za denar kupiš v mestih vse: — slavo, čast, hvalo (to se razume, da je samo ponarejeno blago!); kako si ne bi kupil krasnega pogreba, če mu ga prodajajo krščeni in nekrščeni židje?!

Po pogrebu zmajujejo sorodniki z ramami, ko bi imeli žalovati in moliti, in pravijo: „Kako to predrugačiti, kar je določila usoda? Rajnik gleda sedaj na nas, mi pa smo storili, kar je bilo v naših močeh. Dobil je dvajset vencev in štirinajst kočij se je peljalo za rakvijo. Ali smo mogli več storiti? Sedaj mu postavimo še lep spomenik, a potem ga pustimo spati v pokoju. Spodobi se, mrtve pustiti v miru“.

In ti spomeniki! Brezstidna znamenja ljudske nadutosti in baharije! Zakaj se šopiri bogastvo celo na tem polju, kjer je smrt s svojo koso vse vravnala in zravnala? Ko bi bogatini, ki postavljajo krasne, ponosne spomenike na grobovih svojih umrlih, vedeli, kaj si razumen človek misli, če jih ogleduje, ne bahali bi se z bogastvom na kraju, kjer nima cene in veljave, kjer je zlato jednako prsti.

In ti napisi na spomenikih! „Večna slava njegovemu spominu!“ Kdo naj oznanuje večno slavo? Ljudje? Ti pozabijo mrtveca preje, ko je zaraščen grob s travo. Ali mramornati spomenik? Res je kamen stalnejši in zvestejši, ko ljudje, — a čez nekoliko časa razpade in vrgli ga bodo na cesto. Kje je tedaj ta večnost slave?! — Poglej gori v nebo; tam je zapisal Bog z zvezdnimi črkami: „Jaz sem življenje in večno plačilo!“

Če že ne more bogatin pokazati svoje ljubezni drugače, ko s potrato denarja za lepe spomenike, naj pa to stori vsaj na način, ki se spodobi kristijanu, da bi mimogredoči revež ne bil užaljen, ampak spodbujen.

Leta 1878 sem potoval v Monakovo. Kdor more, naj gre tja, in videl bo mnogo krasnih spomenikov, zlasti na pokopališču. Hodil sem po monakovskej božji njivi dobri dve uri. Od tod sem prinesel seboj lepe spomine. Poslušajte!

Okoli pokopališča so arkade ali lope, kjer so pokopani bogatini in imenitni možje. En grob mi je zlasti ugajal. Spodaj je narejen vrtec z najlepšimi cvetlicami, a nad njim na steni je naslikal slikar A. pl. Hakl (1874) prekrasno sliko. Na desni spodaj stoji posteljica. Zlatolas angel vzdiguje z belih blazinic speče dete, da je prenese gori k Jezuščku, ki

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. novembra.

Državni zbor se je sošel danes zopet k nadaljnemu „delovanju“. Napovedani sta za današnji dan dve seji. V dopoludanski je na dnevnem redu prvo branje predlogov gledé ministerske zatožnice radi jezikovnih naredb ter prvo branje jednakega predloga radi podaljšanja sladkornega zakona, v večerni seji se pa nadaljuje razprava o nagodbenem provizoriju. Minule dni sta si odpočili velikega napora obe sovražni stranki poslanske zbornice in bodeta toraj lahko nadaljevali boj, morda še huje nego zadnjič. Najboljše znamenje, da obstrukcija ne bo mirovala, je gotovo to, da pride pomagat sam vodja Jurij Schönerer. V svojem glasilu „Ostd. Rundschau“ naznanja ta junak sedanje dobe, da je že sporočil predsedstvu poslanske zbornice o svojem prihodu na Dunaj. Wolf, ki je zadnjo bitko prav dobro vodil, prepusti sedaj načelstvo sovražne armade prvemu voditelju, kateremu je postalo v rožnovskih logih že dolgčas po zborničnem hrupu, ali pa se je morda bal, da opeša sedanji podvodja in se s tem četa razprši. Pred pričetkom današnje prve seje se snidejo vsi klubi v posvetovanje, da se pripravijo za vsak slučaj. Ker se seje udeležé vsled poziva klubovih načelnikov skoro vsi poslanci, bo močij dovolj na obeh straneh. Grof Badeni je neki popolno prepričan, da zbornica vsprejme nagodbeni provizorij v prvem branju že v današnji seji in se predloga izroči budgetnemu odseku. To bi se sicer gotovo zgodilo, ko bi bilo odvisno samo od večine, kajti vse stranke desnice so izjavile, da so voljne glasovati za predlogo v prvem branju, toda glavno besedo ima pri tem obstrukcija, ki bo tudi prvemu branju nasprotovala, kar največ ji bo mogoče. Toda, akoravno se predloga danes vsprejme, ni prav nič pomagano, kajti to je gotovo, da je vsprejem v drugem branju nemogoč. Pri tej priliki stavi lahko obstrukcija na stotine spreminjevalnih predlogov, zahteva o teh predlogih nebroj glasovanj in tako gotovo onemogoči vsako delovanje. Akoravno je toraj grof Badeni, kakor poročajo listi, oborožen z vsakovrstnimi pooblastili, mu vendar ne bo vse nič pomagalo in mesto nagodbenega provizorija bo nastopil brezustavni provizorij.

Predsedniško vprašanje se neki tudi še danes ne reši, kajti na dnevnem redu današnjih sej je zaman iskati volitve predsedstva, akoravno so nekateri listi naglašali, da se to vprašanje reši v jedni prvih sej po odstopu bivšega predsednika dr. Kathreina. Vzroka temu je iskati prvič pri obstrukciji sami, ki zavlačuje sploh vsako razpravo, nadalje pa tudi pri večini, ki si še sedaj ni izbrala primernega kandidata. Največ nade ima, kakor smo že omenili, posl. dr. Ebenhoch, ki je po poročilu „Nar. Listov“ izjavil, da bi v slučaju, ko bi se mu poverilo predsedniško mesto, kratko malo dal odvesti največje rogovileže izmej obstrukcije, posebno pa poslanca Wolfa. Takoj za dr. Ebenhochom se pa imenuje grof Zedwitz, ki bi bil vladi gotovo bolj po godu, toda dvomiti je, da bi imel mož toliko poguma in odločnosti, kolikor jo je potreba v sedanjih parlamentarnih razmerah. Kakor zatrjujejo dunajski listi, se postavi volitev predsednika na dnevni red prihodnje seje, ako se v današnji vsprejme vladna predloga v prvem branju in izroči odseku.

Položaj v Srbiji. Novi ministerski predsednik Gjorgjević je kmalu po nastopu vlade doposlal zastopnikom Srbije v zunanjih državah okrožnico, v kateri jih obvešča o programu nove vlade in o razmerju Srbije do sosednih držav. Kabinetni načelnik pojasnuje, da je srbska politika izključno naloga odgovornih ministrov in ne kake druge osebe. Ministerstvo se je odločilo, delati le srbsko politiko in torej ne more imeti namena, naslanjati Srbijo le na jedno velevlast, marveč si bode vlada prizadevala, gojiti prijateljske razmere z vsemi velevlastmi. V domači deželi sami pa je potreba najpreje trajno utrditi red in spoštovanje zakonov. Vlada si bode torej prizadevala, uvesti pravično nepristransko upravo in pravično pravosodje. Iz strankarsko - političnih vzrokov ne bo odslovljen noben dosedanji državni uradnik, ki bo zmožen in sposoben za državni posel. Nadalje si bo ministerstvo prizadevalo na vse mogoče načine, zboljšati sedanje državne finance. Konečno se omenja v tej okrožnici še zboljšanja prometnih sredstev, preosnove naučnega zistema. Da ni pozabil tudi vojnih razmer, ki neki niso v najboljšem stanju, je umevno. Kakor je razvidno iz tega navodila, je posneto po veliki večini iz kraljevega lastnoročnega pisma, ki je je doposlal takoj po imenovanju novemu kabinetnemu načelniku. Pisati in obljubiti je mogoče seveda vse, a drugače pa je z izpolnitvijo. Novi kabinet bode še le po preteku nekaj mesecev uvidel, da ni tako lahko zboljšati desperatne razmere v Srbiji.

Mej Turčijo in Bolgarijo vladajo vedno bolj napete razmere. Akoravno si knez Ferdinand zelo prizadeva, nakloniti si sultanovo prijaznost in je voljan v to svrho storiti vse, karkoli bi mu ukazal, vendar ne mara ustreči vsem zahtevam bolgarskega naroda, ki ravno vsled tega zelo nerad prenaša sultanovo pokroviteljstvo. Pa tudi vlada sama ni nikakor prijazna sultanovi politiki. V zadnjem času jo je posebno vznevoljila odklonitev prošuje za dovoljenje, da bi smeli turški podaniki nositi bolgarske redove. Da sultan je šel še celo tako daleč, da je prepovedal nositi bolgarske redove celo neturškim podanikom, ki so v njegovi službi. Kakor se vidi, sultan popolno prezira Bolgare ter se povsodi kaže jedinega gospoda nad njimi, mej tem ko se valja v prahu pred njim knez Ferdinand, ki bi jedini moral skrbeti za blagor in korist bolgarskega naroda, kateremu se mora zahvaliti za to kar je sedaj. Morda narod vendar le pravočasno uvidi, kdo je njegov prijatelj in se v svojo obrambo tesneje združi s Srbi in Hrvati ter polagoma iztrga iz rok nasilnika.

---

pribaja z odprtima rokama proti njemu. Nad Jezuščkom na desni se igrajo ali pa prepevajo angeli, a na levi prižigajo brzi krilatci svečice na božičnem drevescu. Prav spodaj je preprost napis: „Našemu edinemu, vroče ljubljenemu detetu Matildi. Umrla je na sveti večer 1872“.

Ali ni to krasno? Na sveti večer je dete umrlo in roditelji kažejo s sliko živo vero, da je je angel odnesel v večni Betlehem, k Jezusu nebeškemu. In ko gleda siromašna mati, ki jej je tudi umrlo dete, na to podobo, ali ne čuti v dnu srca sladke tolažbe in ne vzdihne: „Revno dete se mi raduje z Jezusom, kakor bogatinovo!“

Tako blaži krščansko mišljenje razloček med revežem in bogatinom ter miri trpkost.

Take spomenike bi morali bogatini postavljati, dasi je molitev z miloščino umrlemu boljši spomenik.

Najkrasnejši spomenik je seveda oni, ki ga napravi gospod Bog sam: zeleno drevo, duhteče cvetje, pihljajoči vetrič in ptice pevke, ali pa zvečer svitle zvezdice in prijazni mesec.

Poklekni na vernih duš dan na vaškem pokopališču v ovenelo travo, poglej gori na nebo, kjer se preganjajo sem ter tja sivi oblaki, kakor duhovi, hrepeneči po rešitvi, pomôli vroče za svoje rajnike, in storil si več, ko da bi bil sto vencev obesil na grobe bogatašev v mestu.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

Ljubljana, 3. novembra.

Po otvoritvi današnje redne seje naznani župan, da mu je potom deželnega predsedstva došla najvišja zahvala za čestitko povodom godu cesarjevega. Nadalje omenja župan imenovanja odbornika V. Hraskega profesorjem na kulturni tehniki v Pragi. Spominja se njegovih zaslug v mestnem zboru ter mu v imenu občinskega sveta čestita na tem odlikovanju, kakor tudi češkemu narodu, ki dobi ž njim v svojo sredo vestnega in marljivega delavca. — Konečno omenja še zadnje slavnosti südmarkinega „Sängerbunda“, ki se je izvršila brez vsakih neredov, kar je najboljše znamenje za olikanost slovenskega naroda, ki znatno prekaša kulturo nemških olikancev.

Nato poroča prvi magistratni svetnik Vončina o imenovanju 30 zaupnikov za določevanje personalno dohodninskega davka.

Predlogu se pritrdi.

Odbornik Gogola poroča o razsodbi notranjega ministerstva o prizivu občinskega sveta proti odloku deželne vlade, s katerim se razveljavlja sklep glede občinskega svetnika Josipa Turka, in predlaga, naj se razsodba vzame jednostavno na znanje.

Pri ti priliki odbornik dr. Krisper v daljšem govoru omenja krivice, ki se je godila odborniku Turku, in sramote, ki si jo je nakopal s svojim postopanjem v tej zadevi mestni svet.

Vsprejet je bil odsekov predlog.

O 32. žrebanju mestnega loterijskega posojila, ki se je vršilo dne 2. januvarija letos, poroča odb. Senekovič. Izžrebalo se je 150 številk, ostalo jih je še 71.345. — Na dobitkih se je izplačalo 30.380 gld., neizplačanih pa je še 3778 gld., ki so plodonosno naloženi.

Poročilo se vzame na znanje.

Isti odbornik poroča o preskrbitvi novih prostorov za nastanitev ljudskih šol v poslopjih na Vrtači ter predlaga, naj se v to svrho najame dosedanje stanovanje nadučiteljice Moossove ter za dobo 4 mesecev (od oktobra do februvarija) plača 80 gld. najemščine.

Predlogu se pritrdi.

Odb. Senekovič predlaga nadalje, naj se napravi v Švicariji električna razsvetljava in sicer 37 svetilnic. Inštalacijski stroški so proračunjeni na 1010 gld. Najemnik Švicarije bi plačeval na leto 500 gld. za razsvetljavo, ki ostane mestna last.

Predlog se vsprejme.

Glede poprave sv. Martina ceste poroča odb. Svetek ter predlaga, naj se zadeva še jedenkrat vrne magistratu v poročanje glede načina poprave, čemur obč. svet pritrdi.

O predlogu upravnega odbora mestne hranilnice, tičočem se določitve obrestne mere za posojila povodom uveljavljenja zakona o neposrednih osebnih davkih poroča odbornik Senekovič ter predlaga po daljšem pojasnilu nastopno: obrestna mera za hipotečna posojila, izvzemši večja posojila, za katera se je že dosedaj odmerjala nižja obrestna mera, se zviša od $4^1/_2$ na $4^3/_4$ odstotka; obresti od menjičnih posojil se znižajo od $5^1/_2$ na 5 odstotkov, od založniških pa od 6 na 5 odstotkov. Obresti od vlog ostanejo nespremenjene. Davek nosi hranilnica sama.

Proti predlogu govori odbornik dr. Gregorič, naglašujoč, naj se prebivalcem, ki so primorani iskati posojila, ne naklada še novo breme. Denarni zavod, ki hoče spolnovati svojo človekoljubno nalogo, se mora v prvi vrsti ozirati na koristi interesentov. Govorniku se ne zdi umestno, da se hoče povišati obresti od posojil, nasprotno pa ne naložiti nikakega bremena onim, ki branijo denar. Konečno predlaga, naj se za sedaj ne uvede nikaka sprememba, ker se morda na kak drug način pokrijejo večji stroški.

Proti temu nasvetu govoré odborniki Svetek, Velkavrh in Gogola, ki pojasnujejo, da bi se brez povišanja obrestne mere od hipotečnih posojil manjšal letni dobiček in s tem ugled hranilnice, nasprotno bodo pa interesentje odškodovani pri zemljiškem davku.

Pri glasovanju je vsprejet predlog odsekov.

Odbornik Hrasky poroča o regulačnem načrtu za del mesta za južnim kolodvorom ob obeh straneh dunajske ceste. Za to cesto se projektuje širina 23 metrov ter nadalje več 16 do 20 metrov širokih na to navpičnih in z njo vsporednih novih cest. Poleg tega se mora preložiti sedanja cesta v Kleče ter z njo vred vodovodne cevi.

Predlogu se upirata odbornika Velkavrh in dr. Starè, češ, da je že itak preveč cest, ki delé svet v premajhne oddelke, nadalje bi pa provzročilo prelaganje vodovodnih cevij ogromne stroške.

Predlog odsekov se sprejme z neznatno večino.

Dela za podaljšanje Bleiweisove ceste od Marije Terezije do ceste na Rudolfovo železnico se naknadno oddajo kranjski stavbinski družbi za svoto 2712 gld. 25 kr. z napravo trotoarja in jarkov vred. Poročevalec odbornik dr. Starè.

Ostale točke stavbnega odseka se obravnavajo v prihodnji izredni seji.

Dotacija na barjanski šoli se poviša od 30 na 60 gld.; poročevalec odbornik Dimnik. — Na I. mestnem otroškem vrtcu se nastavi druga učna moč in imenuje za to mesto g. Mar. Jerina z mesečno plačo 25 gld.; poročevalec odb. dr. Požar. — Vodstvu nemške deške šole se dovoli za napravo oprave 44 gld.; poročevalec odbornik Dimnik. — Prošnji odbora obrtnih nadaljevalnih šol za povišanje letnega prinosa radi otvoritve vsporednice se na predlog podžupana s tem ugodi, da se obljubi povišanje s pogojem, ako so voljni povišati svoje doneske tudi drugi faktorji. — Konečno se slovenski dekliški osemrazrednici dovoli 46 gld. 50 kr. za razne poprave. Odbornik dr. Požar.

Isti odbornik poroča na to v ime olepševalnega odseka o potrebnih delih v Zvezdi in pod Tivolijem v svrho primerne olepšave. Njegovim nasvetom se pritrdi.

Konečno poroča odbornik dr. Gregorič o svojem predlogu glede uravnave stavbne črte na Resljevi cesti ob posesti mestne občine in uravnave trotoarja na tej cesti. Govornik poda več nasvetov glede posamnih del in predlaga konečno, da se predlog izroči odseku v pretres in natančneje poročanje, čemur se pritrdi.

Poročila vodovodnega direktorija se obravnavajo jutri v javni, ostale točke dnevnega reda pa v tajni seji.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 4. novembra.

(**Volitve volilnih mož.**) V Črnem Vrhu so bili dne 3. novembra izvoljeni skoraj jednoglasno štirje volilni možje, ki bodo volili kandidata, katerega bode postavila katoliško narodna stranka. — V Vipavi in Podkrajem so, kakor „Narod“ poroča, zmagali nasprotniki. — Iz Cola v Vipavi se nam brzojavno poroča, da je katoliško narodna stranka sijajno zmagala.

(**Škofovska posvetovanja.**) Seje ožjega odbora škofov avstrijskih se pričnо na Dunaju 16. t. m., splošna škofovska posvetovanja pa 23. t. m.

(**Osebna vest.**) Finančni minister je imenoval pristava Morica Topolanskega tajnikom c. kr. tobačne glavne tovarne v Ljubljani.

(**Zaupnikom pri razsojevanju pridobnine**) je imenoval občinski svet nastopne gospode: Achtschin A., Bamberg O., Czap J., Doberlet Fr., Eberl H., dr. Elbert, pl. Gariboldi, Grošelj, Jenko, Kozak, Kunčič, Lassnik P., Lenče J., Mali Fr., Nolli Sr., Peterca Fr., Pogačar S., Prosenc J., Ravnikar A., Rebek J., Röger J., Schantl, Souvan, Škerjanc, Štricelj, Trček, Fr. Tratnik, Trtnik F., Widmajer in Žitnik.

(**Iz Postojine**) se nam piše: V nedeljo, 31. okt. se je vršil v vrtnem salonu gosp. Vičiča v Postojini osnovalni shod „političnega gospodarskega društva za Notranjsko“, katero se je ob tej priliki ustanovilo. Navzočih je bilo okrog 70 zborovalcev, kateri so se skoraj vsi v novo društvo vpisali; izvolili so izmed sebe gostilničarja in posestnika gosp. Arkota predsednikom. — Nagovor je imel gosp. dr. Treo. Obsojal je domači prepir na Kranjskem, kateri je Slovencem samo škodoval. Zato se postavlja novo društvo na stališče jedinosti. Sloga nam je torej potrebna in v novem društvu naj bi složno delovali brez razločka vsi, ki imajo srce za narod. Na vse to je odgovarjal pri točki: „Predlogi“ gosp. kaplan Mlakar in dokazal, da o kaki slogi ne more biti govora, ker tako različni elementi, kateri naj bi se po mnenju g. Treota v novem društvu zbirali, ne morejo složno delovati v društvu, ki je politično. — Prvi pogoj je, naj društvo opusti vsako politikovanje. Nato se je vnela daljša živahna debata, osoljena z bolj ali manj duhovitimi vskliki in starimi, že davno premletimi frazami. Iz vsega govorjenja je bilo očito, da veje v novem društvu katol. narodni stranki odločno nasproten duh, in da bode društvo porabilo ves svoj vpliv zoper njo. X.

(**Iz Idrije**) 3. novembra. Prvikrat letos je res veličastno odmevalo v tihi noči praznika vseh svetnikov ubrano petje našega moškega cerkvenega zbora na pokopališču. Gospod dekan je zbral okrog sebe že lepo število pevcev in pevk. Ob nedeljah in praznikih zjutraj in popoludne povzdiguje lepo petje mnogoštevilnega zbora slovesnost. Na vse Svetnike ob temi pa je zapel moški zbor na pokopališču pod dekanovim vodstvom tri žalostinke. Ovenčani grobovi, stotine ljudstva, na tisoče lučij, ubrano krepko petje: ni čudno, da se je marsikatero oko zaiskrilo. Tem bolj nam je obžalovati, da niti svetemu prostoru, kakor je pokopališče, surova socijalna demokracija ne prizanaša. Dne 12. oktobra za vročinsko boleznijo zamrlemu socijalistu Francetu Rejcu so zložili sodrugi za nagrobni spomenik. Postavljen je črnoobrobljen rudeč križ s podobo Križanega, ki pa je nedostojna za to, kar predstavlja. Napis na spomeniku objavljam kot zanimivo neumnost dobesedno:

Tukaj Počiva Franc Rejc * 10. marca 1870
† 12. oktobra 1897.
Blagor Tebi naš sodrug, da rešil si se sužnost,
Boril vedno za svobodo, za pravico in poštenost
Trpljenje, beda sta Ti kriva, vzela smrt Te nesprosljiva
Nisi poznal zlatih ckinov, siromaštvo vžival si trpin
Resna smrt Ti je plačilo, bod' mim'gredočim v spomin!

— Pokopališče je občinsko. Žalostno, da lahko celo svete kraje skruni zasramujoča surovost! Pripomnim pa, da je bil rajnik previden s sv. zakramenti.

(**Životopis škofa Barage**) v angleškem jeziku pride še pred novim letom na svetlo. Spisal ga je holandski frančiškan o. Krizostom Verwyst, ki je mnogo let deloval kot misijonar na onem ozemlju, kjer je naš Baraga prižgal luč svete vere. Celih sedem let je nabiral gradivo med tamošnjimi Indijani, katere je deloma še Baraga krstil in poučeval. Porabil je vse sodobne časnike in knjige raznih jezikov, kjer je bila kaka beležka o Baraginem delovanju ali kak dopis njegov. Posredovanjem škofa Mraka je rabil tudi slovenski životopis njegov, katerega je spisal dr. Vončina. Nedavno je objavil Anglež R. Elliot iz Detroit v „Catholic Quarterly Review“ dva zelo obširna in zanimiva članka o Baragi: „Bishop Baraga amoug the Ottawas“, in „Bishop Baraga among the Chippewas“. V državi Michigan se imenuje neka provincija, neki okraj in neko mesto po našem rojaku „Baraga“, kakor se n. pr. škofijsko mesto Marquette naziva tako po jezuitu istega imena. Životopis Barage bi bil izšel že meseca septembra, a pisatelj je čakal novih poročil s Kranjskega. Sedaj stanuje v St. Louis, Mo., v samostanu svojega reda, kamor se je preselil, da dovrši svoje delo. Takoj, ko izide, prevede ga neki njegov redovni sobrat v nemščino. Tako se bo glas o slavnem Baragi raznesel v najširše kroge po svetu. Dal Bog, da to veliko in lepo delo doseže svoj namen, da bo ob jednem prvi korak do svetniške časti v sluhu svetosti umrlega Barage!

(**Neznan tat**) je ukradel nocoj nekemu posestniku v Hrastju pri Kranju večjo svoto denarja.

(**Iz Semiča.**) Dne 28. oktobra t. l. pokosila je nemila smrt tukajšnjo učiteljico g. Irmo Šigon. Ista je bila rojena 1870 v Ljubljani, kjer je tudi dovršila svoje študije l. 1890. Službovala je v Spodnji Idriji štiri leta in opravljala svojo službo prav vestno, vneto in z najboljšimi vspehi, kar spričujeta pohvalni pismi c. kr. okr. šol. sveta v Logatcu in kraj. šol. sveta v Spodnji Idriji. Z istim uspehom službovala je od l. 1894 na trirazrednici v Semiči. Vsled svojega marljivega poslovanja v šoli nakopala si je bolezen, ki jo je mučila skoro 2 leti; z dne 1. januvarija t. l. dobila je dopust za nedoločen čas, da bi okrevala, toda bolezen je bila neozdravljiva in smrt prizanesla ni tudi tej še tako mladi naši koleginji. Pri pogrebu dne 30. t. m. se je pokazalo, kako priljubljena je bila ona učiteljstvu tega okraja; zbralo se je gg. učiteljic in gg. učiteljev v polnem številu. K zadnjemu počitku spremljali so jo otroci semiške in štrekljevske šole. Pogreb je vodil prečastni gospod dekan Anton Aleš z domačima gg. kapelanoma. Učitelji so zapeli pred hišo in na pokopališči pri sv. Duhu nagrobnici. Na gomili blage pokojne govoril je v slovo gospod nadučitelj Franc Šetina. V svojem govoru povdarjal je posebno njeno vestnost in neutrujenost pri delovanji v šoli, dalje ljubezen do šolske mladine in do svojih roditeljev, ki jih je kljub svoji pičli plači izdatno podpirala. Svoj govor sklenil je s tem, da ona zasluži radi svoje marljivosti in kolegijalitete, da se ohrani med učiteljstvom v blagem spominu.

(**Čebelarski shod**) sklicuje c. kr kmetijska družba na 8. dan novembra t. l. dopoldne ob ½11. uri v družbino pisarno v Ljubljani, Salendrove ulice st. 3, da se kaj ukrene proti silno razširjajoči se gnili zalegi in da se eventuvelno kaj dogovori o ustanovitvi deželnega čebelarskega društva. Skrajni čas je, da se pri nas zopet kaj stori za čebelarstvo, glede kterega je naša dežela — nekdaj prva — sedaj zelo zaostala. Pričakujemo torej obilne udeležbe.

Društva.

(Slovensko učiteljsko društvo) priredi v soboto dne 6. t. m. ob 9. uri v mali dvorani Narodnega doma zabavni večer. Iz prijaznosti sodelujeta sl. kvartet Ilirija in sl. tamburaški zbor Sokola. Prijatelje slovenskega učiteljstva vabi k mnogobrojni vdeležbi odbor.

(Bralno društvo za Laški trg in okolico) ima redni občni zbor dne 7. novembra t. l. v bralni sobi ob 4. uri popoldan. Eno uro pozneje zboruje pri vsakem številu udov. Po skončanem zborovanju zboruje ob enem podružnica sv. Cirila in Metoda. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Pribloves in okolico) ima v nedeljo dne 14. novembra svoj letni zbor pri Ilgu v Kazazah po popoludanski božji službi. — Slovenci, pridite v prav obilnem številu! Odbor.

(Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju) imelo bode v soboto 13. novembra t. l. v dvorani hôtela „zur goldenen Ente“ I. Riemergasse 4 v I. nadstropju svoj letošnji občni zbor. Začetek ob sedmih zvečer. Dnevni red: Pozdrav predsednikov, poročilo tajnikovo, blagajnikovo, pregledovalcev, volitve. — Po občnem zboru bode prvi večer slovenskega kluba s koncertom gospice Marice Luzarjeve. Glede na važnost občnega zbora podpornega društva in prijetnega večera v slov. klubu nadejati se je obilne udeležbe slovenske kolonije na Dunaju s posebnim ozirom na to, da je dvorana prostorna in lepa.

Telegrami.

Dunaj, 4. novembra. Povodom današnje avdijence zborničnih podpredsednikov Abrahamovicza in Kramaža je izrazil cesar, kakor se glasi v komunike-ju, doposlanem dunajskim listom, svojo zadovoljnost nad vztrajnim, mirnim in odločnim vodstvom zborničnih razprav. Na to se je cesar natančno informoval o parlamentarnem položaju ter milostno odslovil predsedstvo.

Dunaj, 4. nov. (Poslanska zbornica.) Pričetkom seje odgovarja podpredsednik vitez Abrahamovicz na razna vprašanja glede postopanja predsedstva in kršenja poslovnega reda. Govornik izjavi, da bode zborično predsedstvo tudi v bodoče tako postopalo, kakor dosedaj, in se ne bo oziralo na grožnje in kričanje levičarjev, ker je prepričano, da služi taka raba poslovnega reda v prvi vrsti splošnemu blagru države in varuje ustavo. — Živahna pohvala na desnici, velik nemir na levici. — Nato sledi dolga vrsta glasovanj po imenih.

Dunaj, 4. novembra. (Poslanska zbornica.) Po dovršenem petem glasovanju pretrga podpredsednik Abrahamovicz javno sejo ter otvori tajno, da se prebere in odobri zapisnik zadnje tajne seje. Ob tretji uri se tajna seja še nadaljuje.

Dunaj, 4. novembra. Za današnjo sejo poslanske zbornice je bilo mej Dunajčani toliko zanimanja, da že predvčeranjim ni bilo mogoče dobiti več nobene vstopnice. Nekateri so si jih naročali celo brzojavnim potom.

Dunaj, 4. novembra. Tukajšnji listi poročajo, da se je vršil včeraj popoludne ministerski svet pod predsedstvom grofa Badenija. Nato sta bila ministra Guttenberg in Gleispach pri cesarju v avdijenci.

Dunaj, 4. novembra. Včerajšnja seja občinskega sveta je bila zelo viharna. Župan dr. Lueger je izključil od dveh sej odbornika Gruberja in Tomaneka. Ker pa ta dva nista hotela ostaviti dvorane, je župan predčasno zaključil sejo.

Budimpešta, 4. novembra. Poslanska zbornica je včeraj določila dnevni red prihodnje seje, potem je pa sledila daljša vrsta interpelacij. Posl. Polonyi je vprašal ministerskega predsednika, ali je v veljavi v Avstriji ogerskemu sladkorno-davčnemu zakonu primeren zakon, in ako ne, ali pripozna vlada veljavnost zasilne naredbe avstrijske vlade.

Atene, 3. novembra. V raznih delih Grške so čutili včeraj precej močne potresne sunke.

London, 4. nov. „Standard“ poroča iz Carigrada: V zadnjem ministerskem svetu je naznanil sultan, da namerava imenovati novo finančno komisijo ter popolno preosnovati upravo.

New-Jork, 4. novembra. Pri volitvi župana za mesto New-Jork je dobil sodnik Van Wyck 235.181, Low, kandidat neodvisne meščanske stranke 149.873 glasov. Sin minuli četrtek nenadno umrlega župana Henry Georg ml. je dobil neznatno število glasov.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
3	9. zvečer	744·8	2·5	sl. jzah.	oblačno	
4	7. zjutraj	746·3	1·7	sl. jvzh.	oblačno	0·0
	2. popol.	746·3	4·6	sl. jjvzh.	„	

Srednja včerajšnja temperatura 2·8°, za 3·8° pod normalom.

748 1—1

Globoko užaljenim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest o smrti naše ljubljene matere, oziroma stare matere in sestre, gospe

Marije Rudolf roj. Hartel

vdove c. kr. rudn. kontrolorja

ki je danes ob polušestih zvečer po dolgi in mučni bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče, v starosti 69 let, bila poklicana v boljše življenje.

Pogreb bode v petek, dné 5. novembra ob polupetih popoludne iz hiše žalosti Mestni trg št. 10 na pokopališče k sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji župni cerkvi pri sv. Nikolaju.

Predrago rajnko priporočamo v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, dné 3. novembra 1897.

Viktorija Skabernè roj. **Rudolf**, hči. — **Katarina Pirc** roj. **Hartel, Ana Lah** roj. **Hartel, Beti Grum** roj. **Hartel, Rozalija Lenassi** roj **Hartel**, sestre. — **Franc, Viktor, Pavel** in **Minka Skabernè**, vnuki.

Na željo predrage rajnke se venci hvaležno odklanjajo.

Zahvala.

749 1—1

Za obilne tolažilne izraze odkritosrčnega sočutja mej boleznijo in o smrti naše nepozabne matere, oziroma sestre, tašče in svakinje, gospe

Josipine Zor

za številno spremstvo do njenega zadnjega počivališča, kakor tudi za mnoge lepe vence, izrekamo vsem, zlasti p. n. članom slovenske drame, najpr.srčnejšo zahvalo.

Žalujoči ostali.

Notarski kandidat

sposoben za substituciio, oziroma zanesljiv, v vseh notarskih opravilih izvežban 741 3—3

notarski uradnik,

se sprejme takoj. Plača po dogovoru. — Ponudbe notarju **A. Rudesch-u v Radovljici.**

Dragotin Pečenko,

mizarski mojster v Ljubljani, Rimska cesta 10,

uljudno naznanja prečast. duhovščini in slav. občinstvu, da je pričel samostojno izvrševati 572 20—11

mizarski obrt.

Ob jednem se priporoča najtopleje v naročila na vsakovrstna

stavbinska in pohištvena mizarska dela,

katera bode izvrševal povsem natančno iz dobro osušenega mehkega in trdega lesa po dobremu delu primerni ceni.

Bortolo Sardotsch, Koper

(tvrdka obstoji od l. 1828)

prodaja

domača in inozemska olivna olja.

Na zahtevanje pošilja vzorce brezplačno in franko.

Ozir poštenosti,

zmernih cén in točne, redne postrežbe so najboljši dokaz razni samostani, cerkvena predstojništva in zasebniki, kateri pri gornji tvrdki kupujejo vse, kar potrebujejo tacega blaga, od najfinejšega **namiznega olja** do **goriva** in **olja za mazanje strojev.** 674 22

Cognac St. Julien

najboljše tuzemske znamke prodaja **samo** tvrdka

Kam & Murnik

734 3—3 špecerija in delikatese.

TISKARNICE priporoča KATOL. TISKARNA.

Naznanilo prevzetja.

Usojam si visokočastitemu p. n. občinstvu uljudno naznaniti, da bodem **prevzel** dobro znano restavracijo

hôtel „Pri slonu“

v Ljubljani

z dnem 4. novembra 1897. leta.

Oprt na svoje dolgoletne izkušnje v največjih tu- in inozemskih hišah, katere sem si pridobil na polju restavracijskega obrta, se bodem potrudil postreči slavnemu občinstvu z najboljim, kar premoreta kuhinja in klet.

Za mnogobrojni obisk najuljudneje prosi

s spoštovanjem

731 3—3

Gabrijel Frölich,

t. č. kopališki restavratêr v Kamniku.

Zajamčeno samočista

odlikovana z najvišjimi odlikovanji

Tomaževa fosfatna moka

iz čeških in nemških tovarn za Tomaževo moko

je najbolje učinkujoče in najcenejše fosfornokislo gnojilo.

Da ima v sebi 15—17 odstotno citratno raztopljive fosforne kisline in 28—100 odstotkov fine moke, se jamči.

Za vse vrste zemljine prsti.

Za **zboljšanje zemlje revne na fosforni kislini**, za vsa žita, okopalne in oljne rastline, za vinograde, hmeljne in zelenjavske nasade in posebno za gnojenje travnikov.

Prekaša glede na poznejši vpliv vse superfosfate.

Jedva nedostajoča množina citratno raztopljive fosforne kisline se povrne, ceniki, strokovni spisi in druga pojasnila so na razpolago.

Vprašanja in naročbe naj se pošiljajo 56 36—32

prodajališču fosfatne moke

čeških tovarn za Tomaževo moko v Pragi

Mariengasse 11.

Severonemški Lloyd v Bremi.

491 30—28

Od vis c. kr. ministerstva vsled ukaza dné 7. maja 1894, št. 5373 dovoljen.

Brodarstvo poštnih brzoparnikov do Novi-Jorka:

Iz **Breme** vsak torek in soboto zvečer.
Iz **Southamptona** dotaknivši se Cherbourga vsako sredo in nedeljo
Iz **Genove** dotaknivši se Neapola via Gibraltar dva ali trikrat na mesec.

Brema - Sev. Amerika. Do Novi-Jorka.

Brema - Južna Amerika. Do Montevideo.

Do Baltimore.

Do Buenos-Ayres.

Brema - Vzhodna Azija. Do Kitajskega.

Do Japonskega.

Brema - Avstralija. Do Adelaide, Melbourna, Sydneja.

Vožnja po morji čez ocean do Novi-Jorka traja 7 do 8 dnij.

Najlepša in najceneja priložnost za potovanje.

Glavni zastopnik v Ljubljani:

Edvard Tavčar.

Dunajska borza.

Dné 4. novembra.

Skupni državni dolg v notah	102 gld.	20	kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 „	25	„
Avstrijska zlata renta 4%	123 „	15	„
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 „	75	„
Ogerska zlata renta 4%	122 „	10	„
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 „	90	„
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	952 „	—	„
Kreditne delnice, 160 gld.	351 „	25	„
London vista	119 „	70	„
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „	80	„
20 mark	11 „	75	„
20 frankov (napoleondor)	9 „	53½	„
Italijanski bankovci	45 „	15	„
C. kr. cekini	5 „	66	„

Dné 3. novembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	160 gld.	25	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 „	50	„
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	190 „	50	„
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „	60	„
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139 „	50	„
Dunavske vravnavne srečke 5%	128 „	75	„
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	109 „	50	„
Posojilo goriškega mesta	112 „	50	„
4% kranjsko deželno posojilo	98 „	—	„
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 „	50	„
Prijoritetne obveznice državne železnice	226 „	90	„
„ „ južne železnice 3%	181 „	20	„
„ „ južne železnice 5%	126 „	25	„
„ „ dolenjskih železnic 4%	99 „	50	„

Kreditne srečke, 100 gld.	198 gld.	70	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	156 „	—	„
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18 „	75	„
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 „	50	„
Salmove srečke, 40 gld.	74 „	—	„
St. Genóis srečke, 40 gld.	79 „	—	„
Waldsteinove srečke, 20 gld.	57 „	—	„
Ljubljanske srečke	22 „	50	„
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	163 „	50	„
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3405 „	—	„
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	403 „	—	„
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	82 „	—	„
Splošna avstrijska stavbinska družba	92 „	—	„
Montanska družba avstr. plan.	132 „	15	„
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	162 „	—	„
Papirnih rubljev 100	127 „	75	„

Nakup in prodaja

vsakovrstnih **državnih papirjev, srečk, denarjev** itd. **Zavarovanje** za zgube pri **žrebanjih**, pri izžrebanju najmanjšega dobitka.

Kulantna izvršitev **naročil na borzi.**

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh **gospodarskih** in **finančnih stvareh** potem o kursnih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih papirjev** in **vestni svèti** za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnic.

Izdajatelj: **Dr. Ivan Janežič.** Odgovorni vrednik: **Ivan Rakovec.** Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani.